

ærede Finansudvalg om til 2den Behandling i Folketinget af Forslag til Finanslov for Finansaaret 1911—12 paa mine Vegne at ville stille følgende Ændringsforslag:

Til § 24 V. B. III. 1. c. Til Medhjælp:

Summen forhøjes med..... 800 Kr.

N. NEERGAARD.

H. Steenberg.

Til Folketingets Finansudvalg.

Forslaget tiltrædes.

176) VI. 1. c. 2. *Statens statistiske Bureau. Til Honorarer for særlige Arbejder.* Skrivelse fra Finansministeren:

Finansministeriet. København, den 2. December 1910.

Allerede i mange Aar have de statistiske Bureauer i forskellige fremmede Lande ved Bearbejdelsen af Folketællinger og lignende større statistiske Undersøgelser anvendt den saakaldte Hollerith'ske Tællemaskine.

Medens denne Maskine i sin oprindelige Form ikke lod sig anvende med Fordel i økonomisk Henseende lige overfor et statistisk Materiale af den Størrelse, som foreligger til Bearbejdelse i et Land som Danmark, er det Hollerith'ske System nu blevet saaledes forbedret, at det formentlig vil være fordelagtigt at indføre Systemet hos os, dels til Bearbejdelsen af den i 1911 forestaaende Folketælling, dels, for saa vidt Forsøget hermed falder heldigt ud, til andre Arbejder og da navnlig Statistikken over Vareomsætningen med Udlandet.

Efter at en af Statens statistiske Bureaus Funktionærer i indeværende Efteraar ved et Besøg i Berlin har gjort sig bekendt med, hvorledes de paagældende Maskiner arbejde i Praksis, har man — paa Grundlag af de indhentede Oplysninger — foretaget en saa vidt gørligt nøjagtig Kalkulation af Omkostningerne ved Bearbejdelsen af Folketællingsmaterialet ved Benyttelse af det Hollerith'ske System.

Dette kræver Anvendelsen af tre Arter af Maskiner, nemlig:

- 1) Punche-Maskiner til Overførelse af Folketællingslisternes Oplysninger paa Individualkort ved Gennemhulning af Kortene.
- 2) Elektrisk drevne Sortere-Maskiner til Sortering af Kortene i de Grupper, hvori Materialet ønskes delt.
- 3) Elektrisk drevne Optællingsmaskiner.

Medens Punche-Maskinerne maa købes, saaledes at de blive Statistisk Bureaus Ejendom og efter Folketællingens Tilendbringelse kunne anvendes til andre Arbejder, kunne Sortere- og Optællingsmaskinerne kun faas til Leje hos Hollerith-Kompagniet for en maanedlig Afgift. De Kort, der benyttes, skulle købes hos Hollerith-Kompagniet, og Bekostningen herved vil til Bureauets Brug andrage ca. 12,000 Kr.

Statistisk Bureau har beregnet, at samtlige Udgifter ved Folketællingen 1911 ved Benyttelse af det Hollerith'ske System (herunder Køb af Punche-Maskiner og Kort samt Leje af Sortere- og Tællemaskiner) sandsynligvis ville andrage et mindre Beløb end den til Folketællingen budgetterede samlede Udgift 76,000 Kr. (jfr. Anmærkningerne til Finanslovforslaget for 1910—11 S. 1698).

Foruden den eventuelle Besparelse i Penge ved Benyttelsen af Hollerith-Maskinerne frembyder dette System ogsaa andre Fordele, bl. a. større Nøjagtighed, mere bekvemme Pladsforhold og større Hurtighed. I sidsnævnte Henseende skal det saaledes fremhæves, at efter de foretagne Beregninger ville samtlige Folketællingsresultater kunne foreligge i Tabelform allerede i August Maaned 1912, altsaa ca. 1½ Aar efter Tællingsdagen, medens der ved Benyttelsen af den ældre Teknik vilde kræves henimod den dobbelte Tid.

Maskinbenyttelsen vil imidlertid nødvendiggøre, at den Del af Totaludgiften, der efter den oprindelige Plan er beregnet at ville falde paa Finansaaret